

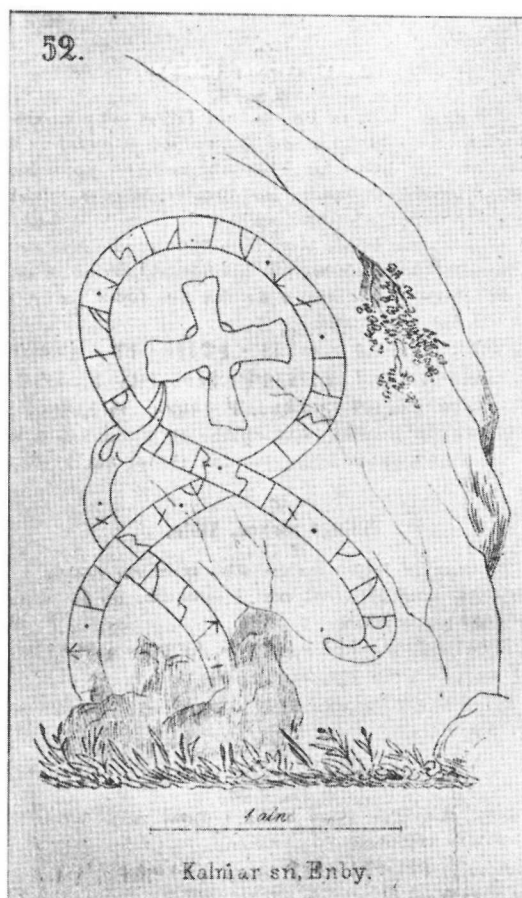

Fig. 32. U 634. Enby, Kalmar sn. Efter D 1: 52.

Inskrift (enligt D 1: 52):

· aust . . . t · kira · mirki · at · uikisl · faður · sin · kuþn

5 10 15 20 25 30

Øyst[æinn] lét göra mærki at Vigisl, faður sinn goðan.

»Östen lät göra minnesmärket efter Vigisl, sin gode fader.»

Till läsningen: Dybeck betecknar inga runor som stungna, varken 7, 11 i eller 6, 19, 31 k. Om namnet *Vigisl* se U 35.

635. Låddersta, Kalmar sn.

Pl. 15.

Litteratur: B 317, L 33. J. Burens, Fa 6 s. 183 n:r 91 (Rhezelius), Fa 5 n:r 227; M. Aschaneus, F b 18 s. 157 f.; J. Peringskiöld, Monumenta 2, bl. 212; Handlingar i ATA 1919, 1921, 1930, 1943; E. Brate, Anteckningar 1919 (ATA); O. v. Friesen, Anteckningar 1919 (UUB); Dagens Nyheter ²⁴/₄ 1921; Stockholmstidningen ¹⁸/₁₂ 1930.

Äldre avbildningar: Aschaneus, teckning (i F b 18); J. Leitz och J. Hadorph, träsnitt (i Peringskiölds Monumenta och B 317); Brate, foto 1919 (ATA).

Runstenen står sedan 1943 rest på en flat berghäll i östra kanten av en stenig hage 250 m. SÖ om Låddersta och 300 m. V om Vilunda mangårdsbyggnad, 60 m. S. om vägen Vilunda—Låddersta.

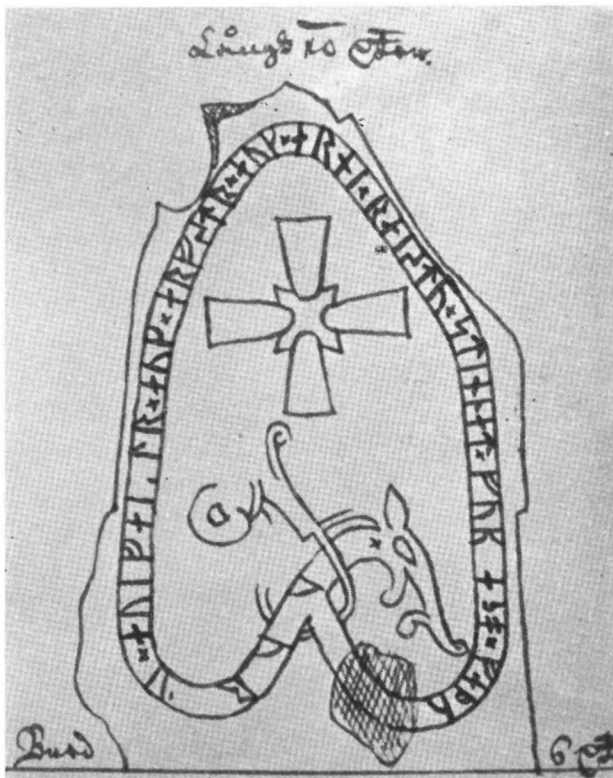

Fig. 33. U 635. Låddersta, Kalmar sn.
Efter teckning av Aschaneus.

Fig. 34. U 635. Låddersta, Kalmar sn.
Efter B 317.

Stenen var känd redan i början av 1600-talet. Den stod enligt Aschaneus »Widh Lodersta i Giärdet bredewidh Store wintervägen emillan Stockh. och enekiöpingh.» Bureus: »Widh Lodersta» (F a 6); »Lödestad» (F a 5). På träsnittet i Peringskiölds *Monumenta* finnes anteckningen: »Lådersta by i en tomt» (B 317: »Lodderstad»; L 33: »Låderstad, å en tomt»). Stenen var sedan länge försvunnen. Den söktes förgäves av Dybeck. Två delar återfunnos 1919 i en åker tillhörig Vilunda S om vägen Vilunda—Låddersta och upplades i en stensamling V om fyndplatsen. Här låg den till år 1943, då den lagades och flyttades 4 m. till sin nuvarande plats, där den restes, med ristningsytan vänd mot NÖ, sålunda mot vägen.

Blågrå gnejs, som flagrar i skivor. Höjd 1,60 m., bredd 1 m. Ett stycke av stenen, nedtill på v. sidan, saknas alltjämt. Ristningens nedre del är svårt skadad, särskilt på mitten. Endast enstaka linjer av ornamentiken kunna här skönjas. Också h. sidans inskrift är mycket skadad genom avflaging. Bäst bevarad är runslingan t. v. och upptill. Ristningen synes ursprungligen ha varit djupt huggen.

Inskrift (med det inom [] supplerat efter B 317):

r[ol]u[fr] × auk × arnfastr × auk × arfstr × auk × arni × raj[s]tu × stin × [a]t × [kura -]a × [fa]pu ...

Rolf_R(?) ok Arnfastr(?) ok Arfastr ok Arni ræistu stæin at ... faðu[r] ...

»Rolv(?) och Arnfast(?) och Arfast och Arne reste stenen efter ... [sin] fader.»

Till läsningen: 1 **r** skymtar svagt; likaså 4 **u**. Längst ned i runslingan på v. sidan finnes nedre delen av två staplar, som kunna vara delar av ett **r**. Namnen 21—26 **arfstr** och 30—33 **arni** äro fullt säkra. Nedre delen av runorna 36—38 **ist** är förstörd genom avflagring. Av 37 **s** är endast översta stapeln kvar; runan har tydligen liksom 24 **s** haft formen **ſ**. 43 **n** är otydligt. 44 **a** kan icke säkert spåras. Men 45 **t** är tydligt, liksom följande sk. I det följande namnet är endast sista runan 51 **a** fullt säker. De tre första kunna ha varit **kur** (som i B 317), men säkert är det icke. Efter 51 **a** ett tydligt sk och nedre delen av en hst. Övre delen av denna runa är förstörd, liksom följande runa. 54—55 **pu** är tydligt. Därefter har en stor avflagring förstört all ristning.

Rhezelius: **u . . . ur . . . - i × auifa - - lr × auk × arfstr × auk × arni × raistu × stin - at × fu - a - o × faþu . . .**
 — Aschaneus: **u . . . u - r . . . × auifa - - lr × auk × arfstr × auk × arni × raistu × stin - at × fu - a - o × faþu . . .**
 — Hadorph och Leitz (B 317): **rolufr × auk × arnfastr × auk × arfstr × auk × arni × raistu × stin × al kura - n · faþu . .**

Om man jämför de äldre läsningarna med varandra, förefaller det tvivelaktigt, om inskriften varit mycket mera läsbar på 1600-talet än nu. Ur denna synpunkt består inskriften uppenbarligen av två olika delar: å ena sidan partiet 18—43 **auk × arfstr × auk × arni × raistu × stin**, vilket är väl bevarat och fullkomligt säkert, och å andra sidan allt det övriga, inskriftens början och slut, vilket är mycket fragmentariskt och därför osäkert. Det är därför sannolikt, att en stor del av läsningen i B 317 beror på suppling och rekonstruktion, utan säkert underlag på originalet. Detta gäller särskilt inskriftens andra namn. Läsningen 21—26 **arfstr** är otvivelaktig, och detta måste tolkas *Ar(n)fastr*. Men det är då ytterst osannolikt, att en broder har hetat **arnfastr**. Läsningen kan icke anses säkerställd. Ännu mera oviss är läsningen av det sista namnet. Sista runan har varit **a**, icke **n** (såsom B 317). De tre första runorna ha sannolikt varit **kur** (eller **fur**). Längre torde man knappast kunna komma.

Första namnet har enligt B 317 varit 1—6 **rolufr**; Aschaneus har icke kunnat läsa det, och numera är det förstört. Ett **rolufr** måste väl återge mansnamnet *Rolfr*. Om detta namn se Sö 215. Om namnet *Arnfastr* se E. Wessén, *Nordiska namnstudier*, s. 100. Namnet förekommer även på den nyfunna runstenen vid Låddersta U 636. Förmodligen är det samme man som avses.

636. Låddersta, Kalmar sn.

Pl. 15.

Litteratur: E. Brate, Anteckningar 1919 (ATA); O. v. Friesen, Anteckningar 1919 (UUB); Handlingar i ATA 1919, 1921, 1930; Dagens Nyheter ²⁴/₄ 1921; Stockholms-tidningen ¹⁸/₁₂ 1930; S. B. F. Jansson i Västmanlands Fornminnesförenings Årsskrift 1940—41, s. 8.

Äldre avbildningar: Brate, foto 1919 (ATA); Dagens Nyheter, foto 1921 (ATA).

Runstenen påträffades år 1919 i en åker tillhörig Vilunda S om vägen Vilunda—Låddersta och upplades i en stensamling ett stycke V om fyndplatsen, tillsammans med U 635. Här restes den år 1943 på det omedelbart under markytan belägna berget, i östra kanten av en stenig hage, 250 m. SÖ om Låddersta och 300 m. V om Vilunda mangårdsbyggnad, 60 m. S om vägen, i närheten av U 635.

Ljusgrå, kvartsrik granit. Höjd 1,27 m., bredd 0,94 m. Ristningen är jämnt och säkert huggen och väl bevarad. Överallt är läsningen av inskriften säker.

Inskrift:

alui · lit · risa · stn · ptin · at · arfast · sun sin · hn · fur · ausr · i karþa

5 10 15 20 25 30 35 40 45

Alvi let ræisa stæin þenna at Arnfast, sun sinn. Hann for austr i Garða.

»Alve lät resa denna sten efter Arnfast, sin son. Han for österut till Gårdarike.»